

GAMTOS ATEITIS
PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

NAUJIEŅ — LAIŠKIS

2021 m.
II ketvirtis

Gerb. klientai,

Siunčiame Jums VšĮ „Gamtos ateitis“ II šių metų naujienlaiškį, kuriame rasite mūsų naujienas, aktualijas, patarimus ir rekomendacijas apie pakuočių atliekų tvarkymą Jums ir Jūsų verslui.

AKTUALU GAMINTOJAMS IR IMPORTUOTOJAMS

DĖL TINKAMO SAVOMS REIKMĖMS SUNAUDOTŲ PAKUOČIŲ ATLIEKŲ UŽDUOTIES ĮVYKDYMO

Pagal susitarimus su atliekų tvarkymo įmonėmis, pasibaigus pirmajam ataskaitinių metų pusmečiui, Gamintojai / Importuotojai informuoja atliekų tvarkymo įmones, kiek pakuočių, sunaudotų savoms reikmėms, atliekų pridavė sutvarkymui per šį laikotarpį.

Tikrindami įmonių pakuočių apskaitos ir užduočių vykdymo atitiktį reikalavimams, pastebėjome, kad Gamintojai / Importuotojai dažnai nežino savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų tvarkymo užduočių vykdymo ypatumų.

Primerkiant, kad Gamintojai / Importuotojai, tiekiantys vidaus rinkai pakuotes, sunaudojant jas savoms reikmėms (išsipakuojant savo įmonėje), turi patys organizuoti po šių prekių sunaudojimo įmonėje susidariusių pakuočių atliekų

Rekomendacijas parengė
VšĮ „Gamtos ateitis“ Aplinkosaugos
ekspertė Dalia Gedgaudienė

sutvarkymą, t. y. perduodami susidariusias pakuočių atliekas atliekų tvarkymo įmonei.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 24 d. nutarimą Nr. 1168 „Dėl apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduočių patvirtinimo“, savoms reikmėms sunaudotoms pakuotėms (visoms rūšims) taikoma 80 procentų pakuočių atliekų panaudojimo užduotis. Tai yra, jei Gamintojas ar Importuotojas turi įrodantį dokumentą, kad ne mažiau kaip 80 proc. jo įmonėje sunaudotų savoms reikmėms pakuočių atliekų buvo panaudota taip kaip reikalaujama Vyriausybės nutarime, Gamintojas / Importuotojas atleidžiamas nuo aplinkos teršimo pakuočių atliekomis mokesčio.

Atkreipiame dėmesį, kad iš atliekų tvarkytojo panaudotų 80 proc. savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų tam tikras Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas procentas (priklausomai nuo pakuotės rūšies) šių atliekų turi būti perdirbtas.

Žemiau pateikiame lentelę, kurioje matosi, kokia pakuočių atliekų procentinė dalis turi būti perdirbta (ta dalis negali būti panaudota energijai gauti):

Pakuotės rūšis	Panaudojimo užduotis, proc.	Iš jos perdirbimas, proc.
Stiklinė pakuotė	80	80
Plastikinė, įskaitant PET, pakuotė	80	37
Kita pakuotė	80	22
Kombinuota pakuotė (VMPK)	80	20
Metalinė pakuotė	80	80
Popierinė ir kartoninė pakuotė	80	76
Medinė pakuotė	80	35

Kokiu būdu Gamintojo / Importuotojo atliekų tvarkymo įmonei perduotos pakuočių atliekos buvo sutvarkytos, kiek iš jų buvo panaudota perdirbant, o kiek – energijai gauti, atliekų tvarkytojai įrašo Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančiuose dokumentuose.

Svarbu žinoti, kad už tinkamą pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių vykdymą ir teisėtą mokesčio lengvatos taikymą atsakingi Gamintojai / Importuotojai, o ne atliekų tvarkytojai, todėl, rekomenduojame Gamintojams / Importuotojams pasitikrinti, ar atliekų tvarkymo įmonė, su kuria turite susitarimą dėl savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų tvarkymo užduoties įvykdymo, įsipareigoja Jūsų perduotas jai pakuočių atliekas sutvarkyti tokiais būdais, kurie Jums leistų teisėtai prisitaikyti aplinkos teršimo pakuočių atliekomis mokesčio lengvatą.

PAVEDIMO DAVĖJAMS SVARBIOS DATOS

Užsakymų – apie išleistą į vidaus rinką apmokestinamosios pakuotės kiekį (pagal pakuotės rūšis) teikimas:

Informacijos apie faktiškai išleistą į vidaus rinką apmokestinamosios pakuotės kiekį (pagal pakuotės rūšį) patikslinimas:

ATLIEKŲ TVARKYMO IR PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMŲ PATAISOS

Birželio 17 d. Seimas priėmė Atliekų tvarkymo ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymų pataisas, kurios numato sumažinti atliekų kiekį, paverčiant jas ištekliais žiedinės ekonomikos cikluose. Šį žiedinės ekonomikos paketą parengė aplinkos ministras S. Gentvilas ir Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkė A. Gedvilienė.

Šiuo metu šalyje gaminant naujus produktus panaudojama tik 4,5 proc. antrinių žaliavų, kai ES vidurkis sudaro 11,7 proc. Priimtomis pataisomis įgyvendinama ES direktyva ir sudaromos galimybės siekti, kad 2030 m. Lietuvoje būtų perdirbama bent 60 proc. komunalinių atliekų, o sąvartynuose šalinama ne daugiau kaip 5 proc. kitaip nesutvarkytų atliekų.

Tikimasi, kad šios įstatymų pataisos padės užtikrinti kokybišką ir visiems gyventojams prieinamą antrinių žaliavų rūšiavimo paslaugą, stabilų jos finansavimą, sudarys sąlygas tvariai, t.y. perdirbamai ir pakartotinai naudojamai, pakuotei įsivyrėti.

Pagal pataisų koncepciją, šalyje bus atskirai surenkamos tekstilės, maisto, statybinės, buityje susidarančios pavojingosios atliekos. Atskirai surenkamos atliekos yra švaresnės ir geresnės kokybės, jas galima efektyviau tvarkyti – perdirbti, o gautas perdirbtas medžiagas naudoti naujų gaminių gamybai. Atskirai surinktų atliekų nebus galima naudoti energijai gauti ar šalinti sąvartyne.

Aplinkos ministerijos informacija.

ATEITIES PAKUOTĖS KLUBAS

„TVARI PAKUOTĖ GĖRIMŲ INDUSTRIJOJE – MISIJA NE TIK ĮMANOMA, BET IR BŪTINA“

Diana Ramanauskaitė

VšĮ „Gamtos ateitis“ viešinimo ir marketingo vadovė

„Šiandien tvarumas versle tampa savotišku sinonimu pažangai, šiuolaikiškumui ir atsakomybei, tad labai džiaugiamės, galėdami pristatyti visuomenei VšĮ „Gamtos ateitis“ klientus, „Ateities pakuotės“ klubo narius, drąsiai žengiančius tvarumo keliu. Patirtis, kuria dalinasi šios įmonės tvarumui dedikuotame projekte, gali būti ypač naudinga ir motyvuojanti kitas įmones, dar tik svarstančias apie jų verslų laukiančius iššūkius šioje srityje“, – komentuoja Diana Ramanauskaitė, VšĮ „Gamtos ateitis“ viešinimo ir marketingo vadovė.

Prie šiemet įkurto „Ateities pakuotės“ klubo šiuo metu iš viso jau prisijungę 15 Lietuvos įmonių, tarp kurių – gėrimų gamintojai, maisto pramonės, statybinių medžiagų, pakuočių gamybos ir kitų sektorių bendrovės. „Ateities pakuotės“ klubo tikslas – skatinti Lietuvos gamintojus ir importuotojus naudoti ekologiškesnes pakuotes, dalintis gerosiomis praktikomis šioje srityje, įgyvendinti aplinkosaugines iniciatyvas ir Lietuvos visuomenėje ugdyti ekologinį sąmoningumą.

Maisto ir gėrimų pramonėje tvarumas nebėra tik madin-gas žodis. Sąmoningiems vartotojams iš prekių ženklų vis labiau reikalaujant gamtai draugiškos ir socialiai atsakingos veiklos, verslas neturi kito pasirinkimo kaip tik vykdyti savo pažadą – pasiūlyti ekologiškesnes ir aplinką tausojančias prekes. Kaip savo veikloje kurti tvarią pakuotę ir kokiais būdais mažinti veiklos ekologinį pėdsaką – dalinasi mūsų klientas ir #AteitiesPakuotėsK-lubo narys AB „Volfas Engelman“.

Plačiau apie tai skaitykite
„Verslo žinių“ straipsnyje:

Skaityti plačiau

SVEIKINAME PRISIJUNGUS NAUJUS „ATEITIES PAKUOTĖS KLUBO“NARIUS!

Šviežių daržovių ir vaisių tiekėjai – įmonei **Augma** – tvarūs sprendimai nebėra naujiena: jau dabar dalį savo produkcijos ji pakuoja į ekologiškas, iš perdirbto popieriaus pagamintas pakuotes, taip net 75 proc. sumažindama pakuotėse naudojamo plastiko. Bendrovės asortimente yra sertifikuotos „Organic Farming“ ir vietinių ūkininkų auginamos Ekologinio žemės ūkio produkcijos, todėl tvari pakuotė tampa dar aktualesne.

Tikimės, kad prisijungusi prie „Ateities pakuotės“ klubo Augma pasidalins savo patirtimi su kitais klubo nariais, sužinos daugiau apie aplinkai nekenksmingas pakuotes ir galės pritaikyti šią informaciją ieškodama naujų būdų pakuoti neteršiant. Tam, kad vartotojams būtų lengviau atpažinti gamtai draugišką produkciją ir nepasimesti prekybos vietose siūlomų prekių gausybėje, „Ateities pakuotės“ klubo nariai turės galimybę savo tvarias pakuotes žymėti specialiu „Perdirbama pakuotė“ ženklu.

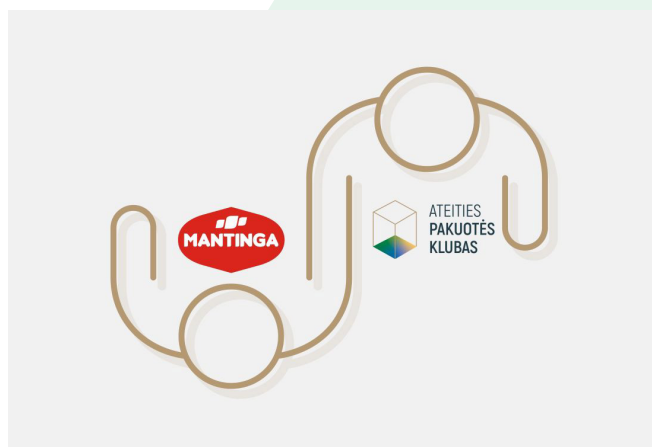

Džiaugiamės, kad prie mūsų iniciatyvos „Ateities pakuotės“ klubo jungiasi ne tik tvarių pokyčių naujokės, bet ir jau pažengusios šioje srityje bendrovės, tokios kaip maisto pramonės atstovai **Orkla Foods Lietuva**. Labai svarbu, kad tokios didelės įmonės yra ne tik sėkmingos, bet ir atsakingos, nes rūpinimasis aplinka – mūsų visų ateities pamatas.

„Orkla Foods Lietuva“ savo gaminamos produkcijos tvarumą vertina pagal 3 esminius kriterijus: gerą savijautą ir gerovę, tvarias žaliavas ir tvarią pakuotę.

Tvari pakuotė – tai ne tik lengvai perdirbama, pagaminta iš aplinkai draugiškų žaliavų, bet ir tinkamai apsauganti produktą bei išlaikanti jo kokybę. Šiuo metu tvariose pakuotėse pristatomi produktai sudaro net 56,3 proc. visos Orkla Foods Lietuva produkcijos.

Kiekvienas naujai prisijungęs narys „Ateities pakuotės“ klubui atneša galimybę bendradarbiauti, siekiant naudoti ir skleisti žinią apie tvarias ir lengvai perdirbamas pakuotes Lietuvoje.

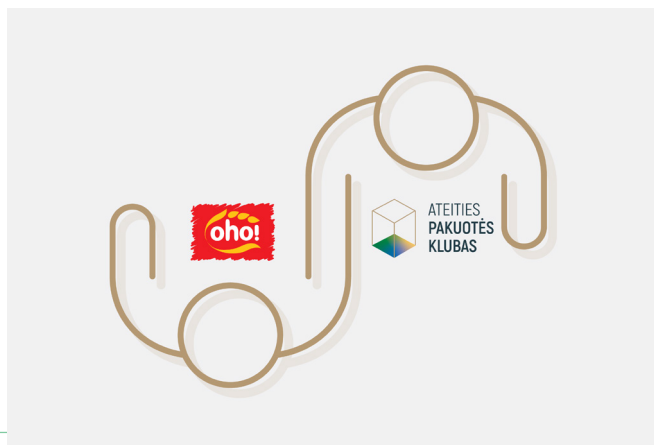

Aplinka besirūpinančio verslo gretas papildė **Mantinga** – bendrovė tapo mūsų iniciatyvos „Ateities pakuotės“ klubo nare. „Mantinga“ rūpinasi ne tik gardžių kepinų gamyba, bet ir remiasi tvarumu grįstais gamybos principais.

Praėjusiais metais Mantinga ėmėsi iniciatyvų, prisidėdiančių prie aplinkos gerovės. Atsakingai žvelgdama į pakuočių sukuriamą aplinkos taršą, bendrovė nusprendė didinti užsakomų įdarų kiekius, kad jie būtų pristatomi didesnėse pakuotėse, o ne mažuose, plastikinės talpos, induose. Tokiu būdu įmonei reikalingas žaliavas bus galima sandėliuoti didelėse daugkartinio naudojimo talpose.

Visi prie „Ateities pakuotės“ klubo prisijungę nariai tampa mūsų partneriais, padėsiančiais skleisti ekspertinę

informaciją apie pakuočių tobulinimą ir tvaresnio verslo kūrimą, taip prisidedant prie aplinkos gerovės.

Prie šios iniciatyvos prisijungė ir UAB „Naujasis Nevėžis“. Nuo šiol „Gamtos Ateitis“ yra ne tik šio sausų pusryčių ir įvairių užkandžių gamintojo partneriai, koordinuojant jų pakuočių atliekų tvarkymą, bet ir partneriai, kartu skatinant Lietuvos įmones naudoti tvarias ir aplinkai draugiškas pakuotes savo versle.

UAB „Naujasis Nevėžis“ atsakingai žvelgia į savo produkcijos pakavimą – bendrovės manymu, tinkama pakuotė turi būti ne tik tvari, bet ir stilinga. Šį požiūrį patvirtina ir pelnyti apdovanojimai – vienas iš jų 2016 m. Lietuvoje skirtas bendrovės ekologiškai „Oho!“ kukurūzų pakuotei už dizainą ir antrinio panaudojimo idėją.

Neabejojame, kad UAB „Naujasis Nevėžis“ – puikus pavyzdys kitiems gamintojams, vis dar dvejojantiems dėl galimybės tvarumą derinti su grožiu. Tikime, kad ši partnerystė bus abipusiai naudinga – kartu skleisime ekologines idėjas Lietuvoje, skatindami ir kitus gamintojus prisijungti prie tvaresnių pakuočių kūrimo ir naudojimo.

TVARUS VERSLAS

„Orkla foods Lietuva“:

DARNUS VERSLO VYSTYMAS IR TVARŪS PRODUKTAI – NE ATEITIS, BET ŠIANDIENA

Darijus Taraila

„Orkla Foods Lietuva“ vadovas

Pasaulyje vis labiau pabrėžiant tvarumo politiką, darnus verslo vystymas tampa pareiga. Tai supranta ir daugiau nei du dešimtmečius maisto pramonėje veiklą vykdančios mūsų klientai – „Orkla Foods Lietuva“, kurios, kaip ir visos „Orkla“ grupės, verslo modelis paremtas aiškiais tvarumo principais. Be aplinkai draugiškų sprendimų veiklos procesuose bei indėlio į tvarias iniciatyvas, grupė per tvarumo prizmę vertina ir savo produkciją.

Karolis Šiaudkulis, pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos „Gamtos ateitis“ vadovas:

„Šiandien atsiranda vis daugiau aplinkai neabejingų vartotojų, sutinkančių už produktą, supakuotą į tvarią pakuotę, mokėti daugiau. 3 iš 4 atliekas rūšiuojančiųjų to imasi norėdami prisidėti prie aplinkos tausojimo. Daugiau nei trečdalis – prisidėdami prie kovos su klimato kaita. Beveik trečdalis tai daro dėl patogios rūšiavimo sistemos ir arti namų esančių konteinerių. Tiek pat žmonių atliekas rūšiuoja vedini pilietinės pareigos. Šiuos Lietuvos gyventojų įpročius atskleidė Vėl „Gamtos ateitis“ užsakymu šių metų vasario mėnesį atlikta tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ apklausa, – sako Karolis Šiaudkulis, pakuočių tvarkymo organizaci-

jos „Gamtos ateitis“ vadovas. – Tapa akivaizdu, kad vartotojų suinteresuotumas gyventi tvariau ir atsakingiau gamtai kasdien tik didėja, o šie visuomenei pristatomi Vėl „Gamtos ateitis“ klientai, kaip įkvepiantys verslo pavyzdžiai, ieškant tvaresnių ir inovatyvesnių darnaus verslo sprendimų savo veikloje, tik įrodo, kad sąmoningumas auga ir kasdien vis labiau auga abipusiai“.

Plačiau apie tai skaitykite
„Verslo žinių“ straipsnyje:

Skaityti plačiau

Norite mums papasakoti savo verslo kelionę tvarumo link – susisiekite su mumis:

el. p. info@gamtosateitis.lt

tel. +370 655 02 837.

NAUJIENOS

NAUJI VARTOTOJŲ POREIKIAI: DAUGIAU NEI TREČDALIS RŪPINASI, KAIP BUS PERDIRBTA ĮSIGYTOS PREKĖS PAKUOTĖ

Daugiau nei trečdalis (36 proc.) Lietuvos gyventojų, rinkdamiesi ir pirkdami prekes, atkreipia dėmesį į žaliavą, iš kurios pagamintos pakuotės, jos rūšiavimu ir perdirbimu. Didžiausią dėmesį įsigyjamų prekių pakuotėms skiria tie žmonės, kurie visuomet ar dažnai rūšiuoja atliekas. Tokių yra dauguma: net 95 proc. gyventojų teigia rūšiuojantys atliekas. Šiuos Lietuvos gyventojų įpročius atskleidė tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ apklausa.

ĮSIGYJAMŲ PREKIŲ PAKUOČIŲ ŽALIAVA RŪPINASI TIE, KURIE JAU RŪŠIUOJA ATLIEKAS

Pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos VšĮ „Gamtos ateitis“ inicijuotas tyrimas atskleidžia ryškią sąsają tarp žmonių rūšiavimo ir apsipirkimo įpročių. 29 proc. atliekas rūšiuojančių žmonių teigia dažnai atkreipiantys dėmesį į pakuotės žaliavą, 7 proc. – visada. Rūšiuojantys atliekas pripažino didžioji dalis Lietuvos gyventojų: 80 proc. apklaustųjų tai teigia darantys dažnai ar visada, 15 proc. – kartais.

Tik 5 proc. gyventojų teigia niekada nerūšiuojantys atliekų. Tarp jų naujos prekės pakuote rūpinasi tik vienas iš dešimties (10 proc.).

„Tyrimo rezultatai rodo, kad Lietuvoje žmonių įpročiai keičiasi, formuojasi vartotojų segmentas, kurio poreikių verslas nebegalės ignoruoti. Akivaizdu, kad turime kritinę masę žmonių, besirūpinančių rūšiavimo ir perdirbimo galimybėmis. Tai kuria pagrindą žiedinei ekonomikai, kurios pagrindas – sąmoningai vartojantys ir rūšiuojantys gyventojai. Organizacijos gali diegti pažangiausias rūšiavimo ir perdirbimo inovacijas, tačiau jos kuria vertę tik tuomet, jei inovacijas palaiko ir jomis naudojasi žmonės.“, – VšĮ „Gamtos ateitis“ viešinimo ir marketingo vadovė Diana Ramanauskaitė.

PREKĖS PAKUOTE BESIRŪPINANČIO PIRKĖJO PORTRETAS: MOTERYS, JAUNI, DIDMIESČIŲ IR AUKŠTŲ PAJAMŲ GYVENTOJAI

Tyrimo duomenimis, ryškėja kelios Lietuvos gyventojų grupės, kurių pirkimo įpročiams įtakos turi pakuotės žaliava. Pirkdamos prekes į pakuočių žaliavos perdirbimą dažniau atsižvelgia moterys (41 proc.) nei vyrai (31 proc.),

jauni 18 – 29 m. žmonės (40 proc.), gyvenantys didmiesčiuose (41 proc.), aukščiausias pajamas (virš 1400 eurų) gaunantys gyventojai (45 proc.).

„Rūšiavimu besirūpinančių Lietuvos gyventojų portretas atitinka tarptautines tendencijas: jaunajai kartai, kuriai tenka susidurti su plastiko taršos pasekmėmis, rūšiavimo ir perdirbimo problemos yra aktualesnės nei kitoms amžiaus grupėms. Jaunos kartos žmonės yra arba ilgainiui taps pagrindiniais prekių ir paslaugų pirkėjais, ir tai verčia gamintojus bei prekybininkus imtis realių pokyčių, tausojančių aplinką. Dabartinio vartotojo nebetenkina formalios socialinės atsakomybės deklaracijos“, – sako D. Ramanauskaitė.

Besikeičiančius ir reiklius jaunosios kartos poreikius pastebi ir Lietuvos žmonės. Tarp jų – ir duonos kepinių žmonė „Biržų duona“, kuriai šįmet atiteko trečioji vieta tarp tvariausių Lietuvos žmonių pagal „Sustainable Brands Index™“ tyrimą.

„Pastebime, kad jaunoji vartotojų karta yra ypatingai įsitraukusi į tvarumo idėjas. Aplinkos tausojimo poreikį ypač pastebėjome tuomet, kai pirmieji iš didžiųjų kepyklų atsisakė kepinų gamyboje naudoti narvuose auginamų vėšų kiaušinius. Mums šis žingsnis įrodė, kad nesvarbu, kokios apimtys ir masto pokyčių imamės – visi, net menkiausi postūmiai link tvarumo vartotojams yra svarbūs. Žinoma, mums didžiausią tvarumo iššūkį kelia duonos gaminių pakuotės – tik naudodami pakuotes, galime užtikrinti kepinų šviežumą“, – dalijasi bendrovės „Biržų duona“ vykdomasis direktorius Andrius Kurganovas.

DĖMESYS PAKUOTĖMS KYLA DĖL NORO PRISIDĖTI PRIE APLINKOS TAUSOJIMO

Tyrimas atskleidė, kad trys iš keturių atliekas rūšiuojančių Lietuvos gyventojų to imasi, nes nori prisidėti prie aplinkos tausojimo. Siekį prisidėti prie gamtos išteklių taupymo ir sąvartynų mažinimo nurodė net 74% apklaustųjų.

Tik penktadalis gyventojų visiškai nesirūpina įsigytos prekės pakuotės perdirbimu. Toks požiūris daugiau būdingas kaimo gyventojams (24 proc.), mažas ir vidutinės pajamas gaunantiems žmonėms (23 proc.). Keturi iš dešimties apklaustųjų teigė pirkdami prekes į jų pakuočių patogumą retai atkreipiantys dėmesį.

Viena tvariausių Lietuvos žmonių pripažintos bendrovės „Biržų duona“ vadovas sako, jog šiuo metu žmonė kaip įmanoma stengiasi plastiką keisti popieriumi, kurio perdirbimas yra paprastesnis.

„Orientuodamiesi į ilgalaikį tvarumą, peržiūrėjome visus gamybos ir prekybos procesus. Nedideliais žingsniais judame link didelių pokyčių: parduotuvėse atsisakėme plastiko maišelių, pirkėjus raginame atsinešti savo tarą gėrimams. Gamyboje irgi ėmėmės rimtų iššūkių: ploniname pakuotei naudojamą plastiką ir naudojame tik vienos rūšies plastiką, kurį perdirbti yra daug lengviau nei mišrų plastiką“, – sako A. Kurganovas.

Jis priduria, kad vienu metu pradėtos nedidelės iniciatyvos ilgainiui padės žmonėi pasiekti visiškai tvarių gamybos principų. Žmonėms, norinčioms pradėti į tvarumą orientuotus pokyčius, bendrovės „Biržų duona“ vadovas pataria bendradarbiauti su pakuočių gamintojais, kurie yra savo srities ekspertai ir gali rasti konkrečiai žmonėi būdingos problemos sprendimą.

Vartotojų rūšiavimo įpročių tyrimą VšĮ „Gamtos ateitis“ užsakymu atliko rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų kompanija „Baltijos tyrimai“. Reprezentatyvios gyventojų apklausos metu 2021 m. vasario 9 – 12 d. buvo apklausti 530 gyventojų visoje Lietuvoje.

**TVARUS POŽIŪRIS Į GAMTĄ –
PER FOTOAPARATO
OBJEKTYVĄ. SKELBIAME
NUGALĖTOJUS!**

Gegužės mėnesį VšĮ „Gamtos ateitis“ ir „Delfi“ paskelbtas nuotraukų konkursas „Turime tik vieną žemę. Neterškime. Rūšiuokime“ pasiekė finišo tiesiąją. Iš daugiau nei 100 konkursui per dvi savaites atsiųstų nuotraukų, įtaigiai atskleidžiančių aplinkosaugos problemas ir kviečiančių atkreipti mūsų visų dėmesį į kasdienę taršą pakuotėmis, buvo atrinktos šios nuotraukos-nugalėtojos.

„Miško ūkvedys“ | Kornelija Ruvelytė.

„Ar ne laikas kažką keisti?“ | Arturas Armonas

„Pėdsakai – čia praėjo žmogus“ | Jonas Serba

„Du ragai – gal draugai“ | Laima Siliūnaitė

„Ateitis“ | Modesta Bagdonaitė

„Skęstantis rytojus“ |
Kamilė Klapauskaitė

„Virusas – tai mes“ | Lina Peciukonytė

„Nusimaudykim“ | Mantvydas Drevinskas

„Veteranas“ | Kornelija Ruvelytė

„Puokštė tiesiai iš pievos“ | Arnoldas Serba

„Neterškime vandens“ | Liuda Mickutė

„Negerbi gamtos – negerbi savęs“ |
Lina Dvarionaitė–Jonušienė

„Mes mažėjame...už mus didesni tik mūsų pačių
spąstai“ | Aneta Saliamonavičė

„Ikalintas tūkstančiui metų“ | Darius Laukaitis

Konkursą organizavusi VšĮ „Gamtos ateitis“ šia iniciatyva kvietė visuomenę atkreipti dėmesį į tai, kiek kasdien naudojame pakuočių, kaip jas tvarkome, kaip rūšiuojame ir kiek jų kasdien išmetame.

„Dėkojame visiems už nuotraukas ir tas pagautas įkvepiančias akimirkas bei nutylėtus klausimus jose apie tai, kaip gyventi švariau, tvariau, kaip dar labiau mylėti ir saugoti gamtą, – sakė konkursą organizavusios VšĮ „Gamtos ateitis“ viešinimo ir marketingo vadovė Diana Ramanauskaitė. – Kalbant apie aplinkos taršą, vizualus menas buvo ir yra ypač paveikus. Nuotraukos, kurios paskelbtos nugalėtojomis, ilgainiui bus panaudotos mūsų vizualiojoje komunikacijoje – tikimės, kad jas pamačiusieji dar labiau susimąstys apie tai, kad net viena žmogaus išmesta šiukšlė gamtai padaro labai daug žalos – tuo tarpu vieno žmogaus padaryta gera iniciatyva, nors ir mažytė, gamtos labui padaro labai daug gero, jei jis tai daro su užsidegimu ir noru savo idėjomis, įpročiais užkrėsti kitus“.

Savo įtaigumu buvo stiprios ne tik nuotraukos, bet ir joms sugalvoti pavadinimai, kurių ne vienas gali tapti ir paskatinimu dar abejojantiems tvarumo ir atsakingo vartojimo nauda mums ir žemei. Štai keletas jų:

- Praeities (ne)švara – dabarties (ne)sėkmė
- Mes jūrai atliekas – mums jūra...
- Gamta – ne šiukšlių konteineris! Ką atsineši – tą išsinešk...
- Mes matome pasaulį ne tokį, koks yra jis, bet tokį, kokie esame mes...
- Vienam tai padaryti sunku – susivienykime dėl savęs ir kitų...
- Rūšiuokime visi kartu – juk tai daryti šitaip lengva
- Tik nuo mūsų priklauso, kokiaje žemėje norime gyventi
- Rūšiuok ir gamta pražys
- Kiekvienas turime galimybę pasirinkti

Su nugalėtojais dėl prizų susisieksime asmeniškai – dar kartą dėkojame visiems dalyvavusiems konkurse.

„Turime tik vieną žemę. Neterškime. Rūšiuokime. Gamtos ateitis – mūsų rankose.“

EDUKACIJA

APIE ATSAKINGĄ VARTOJIMĄ. APIE TEISINGĄ RŪŠIAVIMĄ.

MITAI APIE ATLIEKŲ RŪŠIAVIMĄ – PANEIKIME

Deja, bet kartu su buitinėmis atliekomis metamos antrinės žaliavos tampa bevertėmis atliekomis – jos užteršiamos maisto, chemikalų likučiais, stiklo duženomis, neperdirbtais vienkartiniais plastikais ir jų perdirbti jau nebeįmanoma. Taip, yra tokia praktika ir Lietuvoje, kad individualių namų gyventojai turi tik 2 skirtingų atliekų rūšių konteinerius rūšdavimui – stiklui ir kitoms atliekoms – popieriui, kartonui, plastikui, metalui ar kombinuotoms pakuotėms. Bet pastarosios pakuotės, metamos kartu, neužteršia viena kitos, o rūšdavimo centre yra atsakingai perrūšiuojamos.

Apie tai, ką mes paliksime ateinančioms kartoms, apie socialinę atsakomybę ir tvarumą kartotis taip pat nebeverta – turbūt tam tiesiog reikia laiko subręsti, prisimenant frazę, kad „švaru ne ten, kur sutvarkoma, bet ten – kur nešiukšlinama“.

MITAS PANEIGTAS: deja, bet pakuotės, kurios sumetamos ir sumaišomos su buitinėmis atliekomis, tampa beverte žaliava.

Deja, bet ypač kaimiškose Lietuvos vietovėse pakuočių atliekos dar mažai rūšiuojamos vardant ekologijos, tvarumo ir socialinės atsakomybės jausmo. Viskas dažniau metama į bendrą mišriųjų atliekų konteinerį, o rūšdavimui skirti konteineriai žmonių naudojami pagal išradingumą ir originalumą – nuo maisto produktų iki malkų laikymo vietos.

Arba atvirkščiai – į rūšiuojamų atliekų konteinerius metama viskas, kas papuola po ranka. Šalia gyventojų namų valdų esančių individualių pakuočių atliekų rūšdavimo konteinerių turinio patikrinimų Lietuvoje rezultatai rodo, kad individualaus naudojimo plastiko, popieriaus pakuočių atliekų konteineriuose dar vidutiniškai apie 43 proc. atliekų sudaro įvairios mišrios komunalinės atliekos – rūbai, avalynė, maisto ir higienos priemonės, kurių vieta ne pakuočių atliekų konteineriuose. Pakuotėms priskiriamos ir statybinės medžiagos, ir sulaužyti žaislai, ir maisto atliekos, žolė, kiti nebenaudojami buities reikmenys, rakandai, net malkos, nors kiekvienas konteineris turi lipduką su išvardintomis atliekomis – kur ką galima mesti, ko – ne.

Kodėl taip elgiamasi? Kaip žinia, pakuočių atliekų surinkimas ir sutvarkymas – priešingai nei mišriųjų atliekų tvarkymo paslaugos – gyventojams papildomai nekainuoja, todėl dalis jų tikslingai, vengdami mokėti papildomai už statybinių, stambiagabaritinių ar į mišriųjų atliekų kontei-

nerius nebetelpančių atliekų išvežimą, viską suverčia į antrinių žaliavų konteinerius.

Tai perša vieną paprastą išvadą: jei nori rūšiuoti – ieškai ir randi galimybių, jei nenori – ieškai priežasčių to nedaryti.

Išties, komunikuojama apie pakuočių atliekų rūšiovimą jau daug metų ir pačiomis įvairiausiomis primonėmis, bet tiesa tokia, kad jei nėra asmeninio noro priimti vienokios ar kitokios informacijos, kuri paskatintų imtis veiksmų, kalbant apie rūšiovimą – jokios priemonės tam nepadės. Kai jau atsiras noras tą daryti – pakanka įvesti į paiešką „Kaip teisingai rūšiuoti atliekas?“ ir ta tema galima pasirinkti atsakymų iš daugiau nei 40 tūkst. paieškoje siūlomų įvairiausių straipsnių.

Kaip ten sakoma – pas kaimynus ne tik žolė žalesnė. Tai nejaugi nuvykus į svečių šalį ir rūšiuoti tampa paprasčiau, ir jų rūšiovimo taisyklės su 4 ar 6 skirtingomis šiukšliadėžėmis tampa savaime priimtiniu dalyku?

Viskas priklauso nuo požiūrio. Jei nori rūšiuoti – ieškai ir randi galimybių arba priimi tai kaip pareigą, jei nenori – ieškai priežasčių ir galimybių to nedaryti.

Trys iš keturių atliekas rūšiuojančių Lietuvos gyventojų to imasi norėdami prisidėti prie aplinkos tausojimo – ir tai nuteikia pozityviai. Šiuos Lietuvos gyventojų įpročius atskleidė tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ apklausa, atlikta šių metų vasario mėn.

Iš tiesų – mokytis rūšiuoti atliekas kartu su vaikais arba mokantis iš vaikų – dar smagiau. Kodėl? Vaikai nekelia klausimo – „o kodėl reikia rūšiuoti atliekas?“ Jie klausia – „o kaip galima nerūšiuoti?“ O žinių apie rūšiovimą vaikai žino išties daug, nes mokosi rūšiuoti jau darželyje, mokykloje arba matydamai, kaip rūšiuojame mes, suaugusieji – tėvai, seneliai...

Tad laukti, kol vaikai užaugs – neverta, geriau rūšiuokite kartu, nes rodomi geri pavyzdžiai pokyčiams įkvėpia labiausiai.

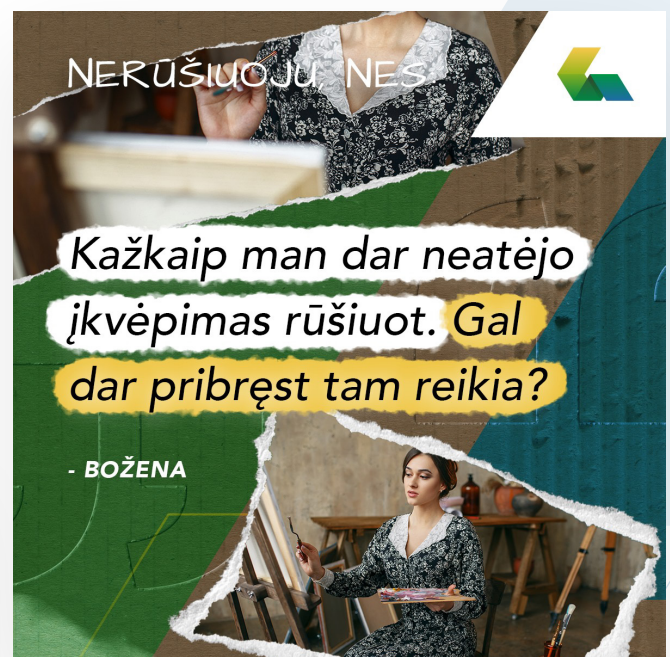
Svarbiausia taisyklė rūšiojimui namuose – teisinga ir apgalvota tvarka, kad skirtingų rūšiavimo talpų / maišų nebūtų pačiose įvairiausiose namų vietose. Nėra / nepakanka virtuvėje vietos 3 talpoms – plastikui, stiklui, popieriui? Pakaks vienos dėžės, o išrūšiuoti galėsite ir atėję prie rūšiavimo konteinerių (jei gyvenate individualiame name – tikėtina turite savo ūkiui skirtus rūšiavimo konteinerius, jei gyvenate daugiabutyje – rūšiavimui skirti konteineriai stovi jūsų kieme).

Tiriamas vietos trūkumas – labiau įsitikinimas ir pretekstas NERūšiuoti. Rūšiavimui visgi svarbiausias ne plotas, o tvarkingas išdėstymas ir motyvacija.

Tikrai yra ne vienas šeimos ūkis, kuriuose į atliekų rūšiavimą ar apskritai aplinkosaugą žiūrima skirtingai. Kuriai priklausote jūs – rūšiuojate kartu, ar vienas rūšiuoja, kitas ieško argumentų, kodėl NERūšiuoti? Tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ apklausa atskleidė, kad net 95 proc. gyventojų teigia rūšiuojantys atliekas ir tik 5 proc. teigia niekada nerūšiuojantys atliekų. Džiugu, kad atsakingų ir besirūpinančių savo aplinka žmonių kasdien – vis daugiau.

„Tyrimo rezultatai rodo, kad Lietuvoje žmonių įpročiai keičiasi, formuojasi vartotojų segmentas, kurio poreikių verslas nebegalės ignoruoti. Akivaizdu, kad turime kritinę masę žmonių, besirūpinančių rūšiavimo ir perdirbimo galimybėmis. Tai kuria pagrindą žiedinei ekonomikai, kurios pagrindas – sąmoningai vartojantys ir rūšiuojantys gyventojai. Organizacijos gali diegti pažangiausias rūšiavimo ir perdirbimo inovacijas, tačiau jos kuria vertę tik tuomet, jei inovacijas palaiko ir jomis naudojasi žmonės.“, – VŠĮ „Gamtos ateitis“ viešinimo ir marketingo vadovė Diana Ramanauskaitė.

Mitai ir argumentai, uždavus klausimą „Kodėl dalis žmonių Lietuvoje dar nerūšiuoja“? O kokių mitų esate girdėję jūs? Tuo tarpu – dėl kokių priežasčių lietuviai atliekas rūšiuoja? Pakuočių tvarkymo organizacijos VŠĮ „Gamtos ateitis“ inicijuotas tyrimas atskleidžia:

- **75 proc.** rūšiuoja dėl aplinkos tausojimo
- **34 proc.** rūšiuoja dėl kovos su klimato kaita
- **30 proc.** rūšiuoja vedini pilietinės pareigos
- **30 proc.** rūšiuoja dėl patogios rūšiavimo sistemos

Tokių yra dauguma: net 95 proc. gyventojų teigia rūšiuojantys atliekas.

Visos iš rūšiavimo konteinerių surinktos atliekos rūšiavimo stotyje yra dar kartą atidžiai perrūšiuojamos – į 9 rūšis, kartais net į daugiau. Kas tinkama perdirbimui – iškeliauja į perdirbimą, kas netinka, nešvari ar sutepta žaliava – iškeliauja deginimui.

Rūšiavimas nėra sudėtingas procesas, tai labiau įpročio reikalas, o pradant bet kokius naujus įpročius, svarbiausia – teisingas nusiteikimas.

KAIP TEISINGAI RŪŠIUOTI PAKUOČIŲ ATLIEKAS?

POPIERIUS PLASTIKAS STIKLAS

KAIP TEISINGAI RŪŠIUOTI PAKUOČIŲ ATLIEKAS?

[Žiūrėti video](#)

Prisijunkite prie „Gamtos ateities“ sekėjų LinkedIn ir pirmieji sužinokite naujienas apie tvarią ateitį.

in

Kelionė link tvarios ekonomikos prasideda nuo mažų žingsnių. Dažnai jie lieka nepastebėti. Mūsų „LinkedIn“ paskyra yra vieta, kurioje dalijamės pasaulio ir Lietuvos įmonių tvarumo istorijomis. Joje diskutuojame šiais klausimais:

- Ar įmanoma atsisakyti netvarei pakuočių?
- Kaip žengti pirmuosius žingsnius link tvaresnės pakuotės?
- Kokia yra žiedinės ekonomikos ateitis?

PIRMOSIOS PADANGOS, PAGAMINTOS IŠ PERDIRBTO PET PLASTIKO

„Michelin“ planuoja gaminti padangas iš perdirbto plastiko, kuris sudarys 40% padangų medžiagos iki 2030 ir 100% iki 2050 metų! Tai rimtas posūkis automobilių industrijoje, kuri sugeneruoja dešimtadalį pasaulio plastiko atliekų, ir tikrai nelengva užduotis technologškai sudėtingo produkto gamybai.

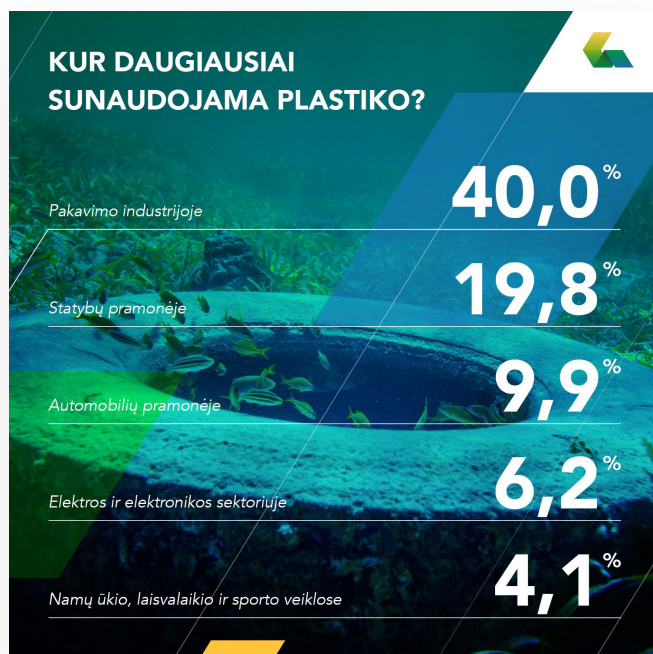
Padangų gamybos iš perdirbto plastiko metodą „Michelin“ sukūrė drauge su prancūzų biochemijos įmone „Carbios“. Pastaroji išrado būdą perdirbti PET plastiko atliekas naudojant jas depolimerizuojantį enzymą.

#PET plastikas yra vienas iš pagrindinių plastiko taršos šaltinių. Jis naudojamas gaminant vienkartinius butelius, poliesterio medžiagą ir poliesterio kilimus. Galimybė

perdirbti PET plastiką ir naudoti tolesnėje gamyboje padeda spręsti gilumines taršos problemas.

„Carbios“ atstovas Alain Marty sako, jog įmonė 2019 metais ėmė gaminti pirmuosius PET butelius iš enziminiu būdu perdirbto plastiko. Praėjus vos dvejiems metams, drauge su padangų gamybos lyderiu jie jau sėkmingai testuoja ypač sudėtingos technologinės medžiagos gamybą iš perdirbto PET plastiko. Iš jo pagamintos padangos pasižymi tokiomis pačiomis savybėmis, kaip ir gaminamos iš naftos produktų.

[Išsamiau →](#)

Įpratome manyti, kad plastiko šiaudeliai užplūdo vandėnynus. Iš tiesų jie tesudaro 1% iš 150 mln. tonų plastiko taršos vandens telkiniuose. Ne maisto pramonės sektorius ir ne plastiko maišeliai yra didžiausi kaltininkai. Daugiausiai plastiko atliekų „sugeneruojama“ šiose industrijose:

- 40% – pakavimo industrijoje
- 19,8% – statybų pramonėje
- 9,9% – automobilių pramonėje
- 6,2% – elektros ir elektronikos sektoriuje
- 4,1% – namų ūkio, laisvalaikio ir sporto veiklose

Plastiko stigmatizavimą ir iškreiptą plastiko taršos vaizdą formuoja naujienų srautas. Jį žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose formuoja nevyriausybinių organizacijų. 2017 ir 2018 metai laikomi intensyviausiu plastiko stigmatizavimo laikotarpiu, kai vizualiam naujienų

sraute dominavo vienkartiniai plastiko buteliai, puodeliai, šiaudeliai ir dangteliai.

Tokiomis išvadomis dalijasi nepriklausomo naujienų ir tyrimų portalo „The Conversation“ autoriai, analizavę plastiko taršos temas Didžiosios Britanijos žiniasklaidos ir Twitter naujienose 2017 – 2018 m. Jie tvirtina: nepakanka surinkti plastiko atliekų iš paplūdimio. Tikram pokyčiui reikalingas mūsų gebėjimas matyti tikrą vaizdą!

[Išsamiau apie šį tyrimą →](#)

Skaitykite dar daugiau tvarių naujienų mūsų „LinkedIn“ paskyroje!

TAUSOKIME SAVO PLANETĄ. JĄ MUMS PERDAVĖ NE TĖVAI, O PASKOLINO MŪSŲ VAIKAI.

Kenijos liaudies patarlė

gamtosateitis.lt

GAMTOS ATEITIS

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

DRAUGAUKIME

Mus galite sekti ir LinkedIn socialiniame tinkle

Dar daugiau įdomių temų, naujovių apie pakuočių atliekų sektorių, atsakingą ir tvarų vartojimą, žiedinės ekonomikos principus ir kitas temas, kurios gali būti įdomios ne tik gamintojams / importuotojams bet ir mums, kiekvienam, galinčiam asmeniškai prisidėti prie pokyčių aplinkosaugos srityje.

gamtosateitis.lt